

BUITEN

20^E JAARGANG N^O. 52.

ZATERDAG 25 DECEMBER 1926.

Foto Aug. Rupp.

NAAR ZWITSERLAND IN DEN WINTER.
DE STAUBBACH IN HET LAUTERBRUNNEN-DAL.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES

INHOUD:

NAAR ZWITSERLAND IN DEN WINTER (GEÏLL.), DOOR	
PROF. DR. THEO J. STOMPS	BLZ. 613, 616—618
HET LAATSTE BEDRIJF, DOOR IVANS	BLZ. 614
ZWITSERLAND'S WINTERSPORTPLAATSEN, DOOR J.	BLZ. 615
MIJNHEER DE MAROISE'S KERSTMIS (SLOT), DOOR	
ANDRÉ THEURIET	BLZ. 617
ONTVANGEN BOEKEN	BLZ. 618
DE SKI-SPORT (GEÏLL.), DOOR R. DENTZ	BLZ. 619—620
DE VERSCHILLENDE WINTERSPORTEN (GEÏLL.), DOOR	
MARY VAN HOYTEMA	BLZ. 620—624
WINTERSPORT, DOOR MR. G. E. KRUSEMAN	BLZ. 622
MEVROUW MARIANNE, DOOR M. C. V. ZEGGELEN (23)	BLZ. 623

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

HET LAATSTE BEDRIJF.

DOOR IVANS.

HET is, helaas, veel te lang geleden, dat ik in de wieg lag. En, aangezien ik tot het mannelijk geslacht behoor, ben ik dus wat men in de wandeling noemt „een oude heer”: een celibatair met 'n beetje vermogen maar . . . zonder trouwplannen. Die tijd is voor mij voorbij! Anders dan vele andere oude heeren kan het „flirten” van jongere mensen, hetzij op den dansvloer, hetzij op de gladde ijsbaan of bij andere passende gelegenheden — bij de méést passende krijgt men het tòch niet te zien! — mij aangenaam vermaken, zonder mij door sentimentele herinneringskwalen of seniele aanvallen van jalousie het leven zuur te maken. Sinds jaren trek ik naar het Engadin in het seizoen van de wintersport. Ikzelf ben te oud om, zooals vroeger, de ski's onder te binden of andere takken van die sport te beoefenen. Maar ik vind het prettig om het anderen te zien doen. En als de sneeuw hard is, kan ik nog wandelingen maken, waarvoor een jongere man zich niet schamen zou, al schaam ik mij niet meer voor het „chaussée-trappen”, waarvoor ik vroeger een diepe verachting koesterde. 's Avonds, na zoo'n wandeling, de jonge paartjes dan te zien dansen, is de beste manier om voor den volgenden dag weer de noodige krachten tot wandelen op te doen. In den winter, waarover ik nu spreek, werd op dansavonden in mijn hotel te St. Moritz mijn aandacht vooral getrokken door een jonge, slanke en elegant gekleede vrouw, die — en dit was het vooral, wat mij aan haar opviel — ook bij onpassende gelegenheden flirtte. Zij was altijd omringd door een zwerm van jeugdige aanbidders of althans van aanbidders, die jeugdig *schijnen* wilden; en het kostte mij weinig moeite erachter te komen, dat zij Betty Ländler was, een geboren Zwitsersche en een ster aan den Zürichschen kunsthemel, wanneer althans de begrippen „cabaret” en „hemel” te vereenigen zijn. Ook stond zij bekend als een stoutmoedige beoefenaarster van de wintersport, en de waagstukken, die zij op dit gebied uithaalde, maakten haar in dit milieu misschien nog meer beroemd dan haar triomfen op „kunst”-gebied te Zürich. Ik had de verleiding niet kunnen weerstaan, mij aan haar te laten voorstellen en had van haar het getuigenis gekregen, dat ik een gemoedelijke oude heer was, iets dat ik mij gaarne schriftelijk zou hebben laten bevestigen, om daarmee (was het niet een getuigenschrift van soliditeit?) sommige Engelsche en vooral Amerikaansche dames-van-middelbaren-leeftijd gerust te stellen, die mij gaarne even stijf en opgeprikt gezien zouden hebben als zijzelf waren.

Op mijn wandelingen was ik op zekeren dag door een sneeuwbus overvallen. Ik was toen dicht in de buurt van een baanwachtershuisje aan de Albula-baan, in de bergen even boven Ponte. Daar zocht ik een schuilplaats. De baanwachter was een oude man, die eerst wat uit zijn humeur was, omdat ik hem zoo plotseling kwam overvallen, maar later spraakzamer werd en mij zelfs warme melk te drinken gaf, een versnapering, die voor oude heeren in de kou zeer aanbevelenswaardig is, vooral wanneer er een klein scheutje brandvelenswaardig is, mijn gastheer had een merkwaardig, hoekig gezicht; hij zou een ideaal-model voor kubisten geweest zijn! Zijn wenkbrauwen vormden één lijn van borstelig, grijs haar, die zich, zonder een bochtje erin, van slaap tot slaap rekte. Maar onder deze lijn stonden twee blauwe, trouwhartige oogen, die meestal wat droevig stonden en dikwijls naar binnen schenen te kijken, zonder dat zij hun omgeving schenen waar te nemen. De man had voor mij een bijzondere aantrekkingskracht en ik liet het niet bij dit eerste — onvrijwillige — bezoek. Zoo ontstond er langzamerhand een soort van vriendschap tusschen ons. Het was duidelijk te bemerken, dat hij mij gaarne komen zag, en ik schepte er een eigenaardig genoegen in, nu en dan eens in zijn kleine huisje uit te rusten, zelfs al werd er maar weinig tusschen ons gesproken. Eens echter trof ik hem somber en bepaald onvriendelijk aan: een zóó groote uitzondering, dat ik naar de reden daarvan informeerde. — „Vandaag is het voor mij een gedenktag”, zeide hij stroef. „Dan ben ik geen prettig gezelschap voor andere mensen.” — „De eenzaamheid, vriend, de eenzaamheid!” zei ik. „Als je meer met andere mensen in aanraking kwam, zou jij de behoefte voelen je hart eens uit te storten; en die anderen zouden je misschien een nieuw hart onder den riem kunnen steken.” — „Ik kèn zulke mensen niet!” zei hij grommend. — „Niet?” vroeg ik. „Als je dan met mij eens begon?” Een oogenblik keek hij mij verbaasd aan, maar toen kwam er een zachter licht in zijn oogen. — „U is altijd vriendelijk voor mij geweest”, zei hij. „Maar daaruit volgt nog niet, dat ik U met mijn eigen verdriet vervelen moet. U zoudt misschien nooit terugkomen!” — „Maak je daarover maar niet ongerust”, zei ik. „Wij zijn allebei oud, en oud verstaat zich gemakkelijker met oud dan met jong!” De baanwachter keek eenige oogenblikken strak vóór zich. — „Ik heb er met geen mensch over gepraat, sinds het gebeurd is, maar de mensen kunnen er hun mond nog niet altijd over houden”, zeide hij eindelijk. „Ik geloof, dat het mij goed zou doen, als ik het U vertellen kon, maar U moet er dan nooit meer over spreken: helpen doet dat toch niet en troost is er evenmin”. — Ik beloofde hem dit. Duidelijk zag ik, dat hij ernaar haakte zich uit te spreken. Toch was het verhaal, dat hij mij deed eenvoudig en ongeunsteld. Alledaagsch ook, maar . . . droevig, zooals veel, dat al edaagsch heet. Hij had in deze zelfde baanwachterswoning, die vrij groot was en waarvoor in den zomer een paar zéér primitieve perkjes van gras, afgezet met kleine denneboompjes, de illusie van een tuintje wekten, jaren lang met zijn vrouw gewoond. Zij hadden één dochter, een knap, mooi kind. Toen deze twintig jaar was, stierf de moeder. Het meisje had zéér aan die moeder gehangen. Zij had er aardig wat bijverdiend, doordat zij een bedreven kantwerkster was en schijnbaar was zij tevreden geweest. Maar na den dood van de moeder was dat anders geworden. „Och, meneer!” — zei de oude man. „Het is zoo begrijpelijk, dat zoo'n kind zich vooral aan haar moeder hecht. Die kreeg altijd het mooiste en het liefste uit het hart van haar dochter, en dat behóórde ook zoo! En toch deed het mij wel eens 'n beetje pijn, dat ik zoo ver achteraan kwam. Ik hield van het kind, maar zij begreep dat niet: voor háár bestond alleen haar moeder. En toen die dood was”, (hier werd zijn stem plotseling zeer bitter), „hing zij niet met dubbele liefde aan mij, die haar nu vader en moeder was: zoo iets gebeurt alleen maar in de boeken! Ik was ruw, ik begreep haar niet, ik stootte haar af . . . En zij was jong en vroolijk en levenslustig. Toen . . . toen is zij weggegaan, voor altijd . . .” — Hij boog het hoofd en zweeg. „Maar ze heeft toch wel van zich laten hooren . . .?” De oude man schudde het hoofd. — „Nooit! Ik had haar alleen.” Hij zweeg opnieuw. Ik vond geen woorden van troost en dat was ook beter; zonder iets te zeggen drukte ik hem de hand. — „Vandaag is het juist drie jaar geleden, dat zij is weggegaan” — zeide hij. En daarop stond hij

op om naar buiten te gaan, want er moest dadelijk een trein passeeren.

☞ Nadat de oude baanwachter mij in zijn vertrouwen genomen had, bezocht ik hem nog eenige malen en toen — op een prachtige winterdag — ving er een nieuw bedrijf aan in het levensdrama van dezen armen man. ☞ Ik was dien dag al vroeg op het pad gegaan in de bergen. Tegen 'n uur of elf kwam ik in de buurt van het huisje van den baanwachter. Ik zag toen op een sneeuwveld, hoog tegen de bergen op, twee kleine stippen, die snel naar beneden daalden: blijkbaar ski-loopers. Kort daarop zag ik ze veel lager, zoodat ik nu duidelijk een heer en een dame onderscheiden kon. Zij stonden stil en schenen te praten. Daarop verdwenen zij achter de rotsen en een oogenblik later zag ik ze opnieuw naar omlaag schieten over een lager gelegen sneeuwveld. Met belangstelling volgde ik hun bewegingen: ik heb reeds gezegd, dat ik mij altijd voor wintersport geïnteresseerd heb. Het duurde niet lang, of zij verschenen op de rotsen, misschien zoo M. boven mij. Van daaruit voerde een smalle rand sneeuw, door een zoogenaamde „Rinne”, steil naar omlaag. Ik kon de gestalten van de twee daarboven nu duidelijk onderscheiden en ik zag, dat de man de vrouw trachtte terug te houden, maar dat deze op haar ski's naar omlaag wilde. En zij zette haar wil door! ☞ Plotseling zag ik haar vooruitschieten, door de „Rinne”. Tot ongeveer op drie-kwart van de hoogte ging het goed, maar toen schoot zij, door de een of andere oorzaak, schuin uit. De lange ski's botsten tegen de rotsen, het lichaam kreeg een hevigen schok en met een kreet sloeg zij met het hoofd tegen een steen waarop zij langs de steile helling naar omlaag rolde en aan den voet van de rotsen onbeweeglijk liggen bleef. ☞ Ik ijlde toe, zoo snel mijn beenen mij dragen konden. In de verongelukte vrouw herkende ik Betty Ländler, de cabaret-diva. Boven op de rotsen stond haar geleider en danste van zenuwachtigheid een soort van horlepijp; maar hij had niet den moed den weg te volgen, waarlangs de vrouw hem was voorgegaan. Dat was trouwens te begrijpen, want het was een waagstuk geweest. De man schreeuwde en gesticuleerde, maar hulp was er voorloopig niet van hem te wachten, want er voerde geen direct pad van daarboven in het dal. ☞ De cabaret-diva was bewusteloos. Ik vloog naar het huisje van den baanwachter en met ons beiden gingen wij naar de plaats, waar zij lag. En toen uitte mijn oude vriend plotseling een kreet en zonk naast haar op de knieën. „Betty!” — jammerde hij. „Betty! O God, als ze dood was!” ☞ Ik behoefde niets te vragen: ik had begrepen! De baanwachter had tegenover mij den voornaam van zijn dochter nooit uitgesproken en het „Ländler” had zij gebruikt om haar familie-naam te verbergen. — „Houd goeden moed, vriend!” zeide ik. „Zij is bewusteloos, maar ik geloof niet, dat zij gevaarlijk gewond is!” ☞ Wij droegen haar naar het huisje van haar vader. Daar, op het bed neergelegd, her kreeg zij de bezinning. Met groote oogen nam zij haar omgeving op en begon toen sterk te beven. — „Stil maar, kind!” zei de oude man. „God heeft je tot mij teruggebracht. Ter wille van je lieve moeder ben je welkom.” ☞ Maar ik merkte op, dat zij een ongeduldige beweging maakte: de weekheid van haar vader scheen haar te prikkelen. Zij hield niet van hem: ik zag dat dadelijk, maar hijzelf zag het niet. Hij leefde weer in de illusie, dat hij zijn kind behouden zou. „God heeft je tot mij teruggebracht”, herhaalde hij telkens. ☞ De telegrafisch uit Ponte ontboden geneesheer constateerde een ongevaarlijke kwetsuur aan het hoofd en een wat gecompliceerden beenbreuk. Bijna op hetzelfde oogenblik als die geneesheer, meldde zich ook de man aan, die Betty vergezeld had. Ik scheefte hem aan de deur af: hij was een één-dagsvrijer, die niets met mijn armen, ouden vriend en zijn verdriet te maken had! ☞ De dokter gaf den raad, dat de jonge vrouw zou blijven, waar zij was, totdat de beenbreuk hersteld zou zijn. Haar vader was daarover gelukkig. Zijzelve aanvaardde de beslissing met nauw verholten teekenen van ongeduld, ja zelfs van afkeer! ☞ Toen ik dien avond afscheid van haar nam, trok zij mij naar zich toe, zoodat ik mij over haar heen moest buigen. — „Mijn beste oude vriend!” fluisterde zij. „Compromiteer mij in vrede-naam niet en zeg aan niemand daar beneden in het hotel, dat ik de dochter van een baanwachter ben. Het toeval heeft U dat geopenbaard, maar ik vertrouw ten volle op Uw discretie!” — „Uw vader is een braaf mensch!” zeide ik. Zij lachte even. „Bijna te braaf”, antwoordde zij. „En daarom hooren wij niet bij elkander!” ☞ Toen ik het

huisje verliet, was het laatste wat ik hoorde, de telkens opnieuw gepevelde woorden van den ouden man: „God heeft haar tot mij gebracht!” Hij hield daarbij haar hand vast en zij liet hem die, maar met 'n stuursch gezicht en gesloten oogen. ☞ Drie dagen later moest ik naar Holland terug. Betty was herstellende; en bij het afscheid — buiten — zeide haar vader mij met trillende stem: „Ik hoop nog altijd, dat ik haar voor goed terug heb”. Maar er lag twijfel in zijn blik. En ik koesterde niet den *minsten* twijfel aan een voor hem ongelukkig einde.

☞ In den loop van het jaar schreef ik den ouden baanwachter tweemaal, maar kreeg geen antwoord. En toen, tegen Kerstmis, keerde ik terug naar het Engadin. — Ik vond den ouden man . . . alleen! „Waarom heb je mij nooit op mijn brieven geantwoord?” was een van mijn eerste vragen. — „Wat zou 't gegeven hebben?” vroeg hij, dof en toonloos sprekend, „weg is ze tòch!” ☞ Hij gaf zich den schijn van onverschilligheid, maar ik zag dieper. „Waarheen . . . ?” vroeg ik. — „k Weet het niet. Naar 't buitenland. Zij vond het hier vervelend: dat was best te begrijpen!” — „Schrijft ze je?” — „Nooit: ze houdt niet van me, dat weet ik nu heel goed!” En toen zeide hij, met een bij dezen man, met zijn ruw uiterlijk, schier onbegrijpelijke teederheid: „Had ze haar moeder maar niet verloren! Het is zoo verklaarbaar, dat ze al haar liefde aan haar moeder gegeven had. Wat is, dáárbij vergeleken de liefde voor 'n vader . . . ?” — Hij boog het hoofd en sprak, van dat oogenblik af, niet meer over zijn dochter. ☞ En zoo begon het *laatste* bedrijf van zijn levensdrama. Het kan lang worden en zal zeker eentonig zijn. De menschen zullen er niets schoons aan ontdekken. En tòch . . .

Zwitserland's Wintersportplaatsen.

DE wintersport wordt tegenwoordig uitsluitend in het hooggebergte en bij de daar gelegen plaatsen beoefend. Aan welke streek, aan welk dorp de voorkeur te geven? Het antwoord daarop is niet gemakkelijk en zal voor een belangrijk gedeelte van ieders persoonlijke smaak afhangen. ☞ Toch moet wel in de eerste plaats Graubünden en in 't bijzonder het Oberengadin genoemd worden, met het befaamde *St. Moritz*, waar men niet minder dan 12 ijsbanen vindt. De sledesportliefhebbers kunnen er hun hart ophalen op de Bobsleigh-run, de beroemde Cresta-run van *St. Moritz* naar Celerina (gereserveerd voor de skeletons) en de Village en Chantarella-runs. Ook in de nabijgelegen dorpen *Campfer*, *Silvaplana*, *Sils*, *Maloja*, *Samaden*, *Celerina*, kan men van de verschillende wintersporten genieten, alsmede in en om het in een beschut zijdal van het Oberengadin gelegen *Pontresina*, *St. Moritz* nog overtreffend als uitgangspunt voor genotvolle skitochten. Zeer aantrekkelijk is ook *Bergün* aan den prachtige Albulaweg, met zijn mooie Bobrun Preda—*Bergün*, omgeven door kostelijke ski-landschap. En dan — *Davos*, niet minder wereldberoemd als wintersportplaats dan *St. Moritz*, en niet minder genietingen biedend. *Arosa* mede een beroemde wintersportplaats met een bochtenrijke bobbaan, ligt in een ski-gebied par excellence. ☞ In Centraal Zwitserland, liggen de vermaarde wintersportcentra *Engelberg*, *Rigi-Kaltbad* en *Andermatt*. Te *Engelberg* wordt een groote attractie gevormd door de Skeleton-Eisrun en Bobsleigh-run Gerschnialp-Engelberg. ☞ Geliefde wintersportplaatsen in het Berner-Oberland zijn *Grindelwald* (met de langste bobsleigh-run van Zwitserland), *Wengen*, *Mürren*, (met een prachtige bobsleigh-run) en *St. Beatenburg*. Ook *Kandersteg*, *Adelboden* en zoovele andere plaatsen hier verdienen eervolle vermelding en — bezoek. ☞ *Montana*, *Champéry* en *Morgins* zijn de meest bekende sportcentra van het kanton Wallis, terwijl ook een verblijf in de Waadländleralpen en de Jura niemand berouwen zal. Hier zijn *Villars*, *Les Diablerets*, *Leysin*, *Caux*, *Les Avants*, *Mont-Soleil*, *Les Brenest*, *Ste Croix*, *Les Rasses*, *Le Pont*, *Ste Cergue* de voornaamste centra, die tal van genoegens aan den sportliefhebber bieden. En overal — ook in de hierboven niet genoemde Ostschweiz, kan men van de ski-sport, den koning der Sporten, genieten. J.

Bericht.

Het vervolg van Mevrouw van Zeggelen's „Mevrouw Marianne” is op bladz. 623 van dit nummer opgenomen. Het bleek niet mogelijk te zijn den roman in dezen jaargang te beëindigen; het slot volgt in de eerste twee nummers van den nieuw en jaargang. Geen ernstig bezwaar, naar wij meenen, daar immers alle abonne's op ons blad ons in 1927 trouw blijven? De nieuwe abonne's vinden bovendien terstond in het eerste nummer van 1927 een nieuw verhaal: „De schat der Inca's”, naar het Engelsch van H. B. Marriott Watson.

Foto Aug. Rupp.

WINTER BIJ DEN WETTERHORN.

NAAR ZWITSERLAND IN DEN WINTER.

ONLANGS deed ik eene eigenaardige ervaring op. Reeds verscheidene malen in den winter naar Zwitserland geweest zijnde, moest ik in een gezelschap iemand, en nog wel een zeer geleerde, de stelling hooren verkondigen, dat wintersport beoefenen voor hem de meest weerzinwekkende vorm van protsen met zijn geld beteekende. Ik weet niet, of ik den goeden man van zijn ongelijk heb kunnen overtuigen, maar vind in het geval aanleiding, hier enkele regels over wintersport te plaatsen. ☞ Natuurlijk is het waar, dat er allerlei rijke menschen zijn, die met hun vrijen tijd en met hun geld — o, dat zij onze noodlijdende wetenschap eens op ruime schaal mochten beginnen te gedenken! — geen raad weten en ten einde raad verstrooiing gaan zoeken daar, waar zij veel menschen bijeen weten. Maar ik heb in vele in het hooggebergte doorgebrachte wintermaanden niet den indruk kunnen krijgen, dat dit nu juist de beoefenaars van de wintersport bij uitnemendheid zijn. Zeker, zij maken hun baantje op de ijsclubs, doen ook wel graag aan de verschillende vormen van sledesport, of, wanneer zij ouder geworden zijn, aan curling, een spel, waarbij men op een spiegelgladde ijsvlakte een soort van zware Goudsche kazen met een handvat doet voortglijden, terwijl zijn metgezellen als idioten met bezempjes het spiegelgladde ijs vòòr de voortbewegende kazen nog schooner staan te vegen, dan het al was. Maar dit alles vormt toch wel slechts een zeer onbeduidend gedeelte van de wintersport! De wintersport, dat is: van voren een meter hout onder de voeten, van achteren een meter hout, en dan de bergen in; het lichaam stalen door flinke lichamelijke inspanning; eene ongekend zuivere lucht inademen; toppen betreden, die alleen de sterke halen kan; uitzichten genieten van vaak ontroerende schoonheid! Niets voor rijke nietsdoeners! Geknipt voor den hard werkenden intellectueel! ☞ Hoe kan ik er naar verlangen, wanneer het lichaam bezig is te gronde te gaan door maandenlangen zittenden arbeid! Niets is voor

den mensch, die geboren is om te jagen en te zwemmen, te lachen en te spelen, zooals het immers in den tempel van Timgad staat, verderfelijker dan deze. Wanneer ik in onzen Amsterdamschen Hortus het personeel bezig zie met spitzen, heerlijk in de buitenlucht, dan bekruipt mij wat dikwijls de lust, om mee te doen, ook honger te krijgen als een wolf, te leeren slapen als een os! Hetzelfde kan men bereiken door eene verstandige beoefening van de ski-sport. En zóo duur als velen meenen, komt deze iemand waarlijk niet te staan. ☞ Zeker, de hotels zijn in den winter wat duurder dan in den zomer, omdat zij immers moeten stoken, maar het is volstrekt geen heksentoer, om op het oogenblik in een centrum van wintersport voor een gulden of zes een goed onderkomen te vinden. En de skisport zelf? Om te beginnen heeft men een oud pak nodig, waarvan de broekspijpen van onderen toegebonden worden, om de sneeuw buiten de deur te houden. Voor weinige franken heeft men een zeildoekjasje met pet en handschoenen er bij, waardoor men er al piekfijn begint uit te zien en minder besmettelijk wordt voor de sneeuw. Ski's met stokken kan men overal huren in uitstekende qualiteiten; ik betaalde steeds 10 Francs voor eene geheele maand. Ook „vellen”, om het terugglijden op steile hellingen te voorkomen, kan men huren, maar deze heeft men eerst nodig, wanneer men groote tochten gaat maken, en, als men zoover is, heeft men het er gaarne voor over, een paar extra goede te koopen. Ja, en dan heeft men in den beginne natuurlijk les nodig van een gids of skileeraar, maar hiervan laten de kosten zich reduceeren door het volgen van klassikaal onderricht en, heeft men het voorrecht met een vriend te zijn, die u goed weet duidelijk te maken, hoe men moet „Abfahren” en „Christiania's” en „Telemarken” moet draaien, dan vallen zij zelfs geheel weg. Men ziet, zooveel duur komt de zomerreisje naar de bergen van gelijken duur komt de wintersport iemand niet te staan. ☞ Waarom dus niet naar de bergen opgetrokken in den winter? Waar-

om moet mijnheer A., op een kantoor werkzaam, best in staat een reisje van twee of drie weken naar de bergen te betalen, altijd in den zomer gaan, wanneer het overal zoo onaangenaam druk pleegt te zijn? Waarom zou Mej. B., leerares, haar Kerstvacantie van twee weken niet met eene vriendin in een wintersportoord gaan doorbrengen? Het is in den winter in de bergen zoo gezellig! Dezelfde geest heerscht er als bij ons op het ijs, terwijl de zomerreiziger meer individualistisch pleegt aangelegd te zijn. En wat de sport betreft; wanneer men vlijtig oefent, kan men reeds in het einde van zijne eerste vacantie een bergtocht meemaken, en wanneer men een volgend jaar terugkomt, kan men daar aanknoopen, waar men het vorige eindigde, want skiën verleert men evenmin als schaatsenrijden, fietsen of zwemmen. ☞ Van het weer stelle men zich over het algemeen niet te veel voor! Het is niets dan bijgeloof, dat het in den winter in het hooggebergte altijd mooi weer zou zijn, een blauwe hemelkoepel zich steeds zou welfen boven een smetloos wit landschap, terwijl blakerende zonneschijn het aantrekken van een winterjas zelfs niet zou gedoogen. Ik heb goed in mijne herinnering, hoe mijn laatste vier Kerstvacanties, vier volle wintermaanden, geweest zijn. Eén was het inderdaad alle dagen mooi weer, maar er lag zoo weinig sneeuw, dat skilopen onmogelijk was en ik niet beter wist te doen, dan te voet een aantal bergen te bezoeken, die, in den zomer gemakkelijk, thans moeilijk en veelal gevaarlijk, maar bestijgbaar waren. De drie andere maanden heeft het vrijwel alle dagen den geheelen dag gesneeuwd, zoodat het meestal slechts mogelijk was, op den „Uebungsplatz" te oefenen en bergtochten tot enkele mooie dagen beperkt bleven. Aldus is mijn indruk geworden, dat het weer in Zwitserland in den winter niet heel veel anders is dan hier, en hoe zou het dat ook zijn? Als het voorjaar gekomen is en wij hier onze zomersche dagen van Maart genieten, ja dan schijnt het wel heerlijk te kunnen zijn in het hooggebergte! Mijn trouwe Davoser gids en vriend Punz vertelde mij ten minste, dat het dan mogelijk wordt, zich na het bereiken van een bergtop uit te kleeden en in de sneeuw een zonnebad te nemen, een experiment, waarvoor ik in geen enkele Kerstvacantie ooit een dag geschikt heb gevonden. ☞ Tot slot: laat ik eerlijk zijn en bekennen, dat de bergen mij in den zomer toch liever zijn dan in den winter. Dat zal echter wel daardoor komen, dat ik after all geen „sportsman" ben, maarslechts een botanicus, die van oordeel is, dat in een over het algemeen stilzittend leven perioden van lichamelijke training behooren voor te komen, om voorondergang te behoeden wat er aan een mensch het meest goddelijk is, zijn gezonde lijf. Ik loop liever, dan dat ik fiets, voel dat aan als natuurlijker en gezonder, ik klauter liever met handen en voeten tegen een Matterhorn omhoog in den zomer, dan dat ik skiberge bestijg op de lange houten in den winter. Waarbij nog komt, dat, door het gemis aan bloemen het winterlandschap, ondanks zijn vroolijkheid, ondanks de meest schitterende en onverwachte kleureffecten bij zonsondergang, voor mij op den duur iets eentonigs heeft. Zooals steeds, zoo geldt dus ook hier het: onderzoekt alle dingen en behoudt het goede!

THEO J. STOMPS

Foto J. Guberell.

ALP GROEP BIJ ST. MORITZ.

Mijnheer de Maroise's Kerstmis.

(Slot).

„STEL je voor . . .” — „Uw soep staat op tafel, mijnheer!” viel Micheline geringschattend in de rede. — „Stel je voor,” herhaalde de dokter dapper, „toen ik van 't kasteel van Mevrouw d'Eriseul kwam, die me langer dan gewoonlijk had opgehouden, werd ik bij 'n arme vrouw geroepen, die juist overreden was. De arme stumper was er verschrikkelijk aan toe . . . Een kind zou erbij gehuild hebben!” ☞ Daarna vertelde de dokter, zonder zich den tijd te gunnen adem te halen, van z'n bezoek bij la Forgette, de wanhoop van de stervende, de onverschilligheid der houthakkers en ten slotte den dood van de moeder bij 't wiegje, waar haar alleen achtergebleven kind lag te schreien. Toen hield hij open keek verlegen naar de Bourgondische, die aangegrepen was door het interessante verhaal en met vochtige oogen luisterde. ☞ — „Natuurlijk hebt u hetzelfde gedaan als die lompe houthakkers,” zei ze schouderophalend, „en dat arme, verlaten

Foto Aug. Rupp.

KAPEL IN HET SERTIGDAL.

Foto Aug. Rupp.

GEZICHT OP SAMADEN (ENGADIN) IN DEN WINTER.

kind laten liggen Net iets voor u! Als 'n egoïst bent u geboren, als 'n egoïst zult u sterven O, die mannen, wat 'n treurige producten! Een steen in plaats van een hart!" — „Maar Micheline," wierp de dokter verbluft tegen, „denk toch eens na! Die arme houthakkers hebben nauwelijks genoeg om zelf te leven Een kind erbij was een last, die hun krachten te boven ging." — „M'n hemel," antwoordde de tegenspreker, „ik kan desnoods die houthakkers nog begrijpen; maar u, mijnheer, u zit er warmpjes in en bent bovendien dokter. Hoe hebt u zonder dat het u aan 't hart ging, dat arme, kleine, moederlooze wurm aan z'n lot kunnen overlaten?" — „Ik beweer niet, dat het mij niet aan m'n hart ging, maar ja, je kunt niet altijd naar je gemoed te werk gaan! Het eenige praktische was den jongen naar den burgemeester te brengen om hem in 't Vondelingengesticht te laten opnemen " — „O! dat dacht ik wel!" viel driftig de huishoudster in de rede, „dat kind naar 't Vondelingengesticht brengen, om hem 'n ellendig leven te laten leiden tusschen allerlei vagebonden, is 't niet? Dat is weer net iets voor u! Je kunt wel zien, dat u nooit van iemand anders dan van u zelf gehouden hebt!" — „Maar, drommels nog toe," vroeg de dokter, wiens gezicht hoe langer hoe meer verhelderde naarmate de verontwaardiging van z'n huishoudster groter werd, „zeg Micheline, wat zou jij dan gedaan hebben, als je in mijn plaats was geweest?" — „Ik," zei Micheline met fonkelende oogen, terwijl ze met haar vuisten op de heupen haar meester uitdagend aankeek, „ik zou geen oogenblik gearzeld hebben Ik zou het schaap in den eersten den besten onderrok gepakt hebben en mee naar huis genomen, en omdat de goede God mij geen kind gegeven heeft, zou ik het hebben aangenomen Dat zou ik gedaan hebben, terwijl ik maar een domme vrouw ben Maar u bent veel te veel op uw gemak gesteld, mijnheer, en zoo'n gedachte zou u nooit invallen! Alleen arme menschen zijn goed voor de armen " — „Zoo, denk je dat!" riep de dokter, terwijl hij hard naar de gang liep, onstuimig als een jonge man. . . . „Wacht even!" In drie sprongen was hij in de kamer, waar 't kind nog lekker in de jas lag te slapen. 't Was het werk van een halve minuut, en voordat de

huishoudster van haar verbazing bekomen was, legde mijnheer de Maroise den kleuter met 'n triomfantelijk gezicht op tafel, maakte de jas los en zei: „Kijk, Micheline, hier is het ventje." — Verbluft bleef Micheline met open mond staan. Het heldere schijnsel van het vuur en de lamp hadden het kind wakker gemaakt en dat groote licht vond hij zoo mooi, dat hij begon te lachen. De huishoudster, die altijd geneigd was tegen te spreken, had grooten lust weer kwaad te worden op haar meester, die haar lachend en stralend aankeek; maar bij 't zien van dat kleine ventje met de zwarte oogen en de krulletjes en het aardige lachje, deed iets haar oude vrijstershart trillen. Een moederlijk instinct werd wakker in haar, die altijd naar een kind verlangd had; er kwamen tranen in haar oogen. Ze liep op 't kindje van la Forgette toe, kustte het op den mond en begon van aandoening te schreien. Door den breeden schoorsteen voerde de wind het kloggelui, dat de middernacht mis aankondigde, in de stilte der huiskamer. — „Hij is lief, hè Micheline? Zou ik niet verkeerd gedaan hebben, als ik hem in de hut van de Grand' Combe achtergelaten had?" — „Hij is zoo mooi als een Kerstkindje," antwoordde de huishoudster, terwijl ze haar oogen met haar katoenen zakdoek afdroogde. „Ik zal z'n peettante zijn, we zullen hem Noël noemen Ik neem z'n opvoeding op me! " En daar haar temperament weer de overhand kreeg, voegde ze erbij: „Ik zal trachten er niet zoo'n egoïst van te maken als u!" — „Goed, goed," zei de dokter vroolijk, „maak eerst maar eens wat pap voor hem; en sla dan een bedje voor hem op naast jou Dan gaan we soupeeren en zullen we op zijn gezondheid drinken. Dat zal ons Kerstfeest zijn en waarachtig, in lang zal ik niet met zooveel plezier het Kerstmaal genuttigd hebben."

ANDRÉ THEURIET.

Ontvangen boeken.

Van de N.V. Uitgevers Maatschappij „Kosmos" te Amsterdam, ontvingen wij „De Hoenderrassen, Raskenmerken en eigenschappen" door C. S. Th. van Gink, hoofdredacteur van „Avicultura", met 127 afbeeldingen. — J. J. Romen & Zonen, te Roermond zonden ons „Jeugdverzen" van Frederik van Eeden. — Van „de Waelburgh" te Blaricum ontvingen wij „Nederlandsche kerkelijke bouwkunst uit vroegere tijden", met 65 afbeeldingen.

Foto Aug. Rupp.

OP DE SKI BOVEN HET NEVELMEER.

DE SKI-SPORT.

NOG slechts korten tijd en weer zullen duizenden hun woonplaats verlaten om in de bergen de genoegens te gaan zoeken, die de winter daar weet te verschaffen. Vooral voor ons Nederlanders is de aantrekkelijkheid heel groot. In een tijd dat wij dagenlang de zon niet zien, dat wij door modderige straten lopen bij een temperatuur die niet koud, maar vochtig en kil aandoet, brengt een korte reis ons in een omgeving van stralenden zonneschijn, van smetteloze sneeuw en van tintelende koude. ☒ Met de veranderde omgeving zijn ook de interessen gewijzigd, en de gedachten aan boeken en cijfers verdwijnen om plaats te maken voor die aan schaatsen, sleetjes en ski's. Van de takken van sport waar de laatstgenoemde artikelen verband mee houden, staat zeker de ski-sport het hoogst. Alleen door haar kunnen we ver van alle mensen van het ongerepte winterlandschap genieten, kunnen we naar keuze korte tochtjes ondernemen, of dagen lang hoog in de bergen rondzwerven. ☒ Geen wonder dat de ski-sport een dergelijke vlucht in zoo'n korten tijd heeft genomen en toch is er geen sport die bijna alle beginners op zoo'n merkwaardige wijze trachten te leeren. Ieder is er van doordrongen dat de eenige logische wijze om aan te vangen daarin bestaat, dat men een gemakkelijk terrein uitzoekt, daar gaat oefenen tot een voldoende zekerheid is verkregen, om daarna op een iets steilere helling de moeilijkheden wat te vergrooten. Dat is de theorie. In de praktijk gaat men den eersten dag op een heel steile helling staan, liefst daar waar de sneeuw door vele lotgenooten totaal is platgetreden, daarop tracht men de twee latten in de juiste afwaartsche richting te plaatsen en wacht op de dingen die komen zullen. Die dingen komen ook en wel heel spoedig. In het gunstigste geval heeft men juist een flink vaartje gekregen, voor men zijn evenwicht volkomen kwijt raakt en maakt dus zijn eerste fiksche buiteling. Niemand die niet heeft ski geloopt kan zich voorstellen, dat twee menselijke ledematen zoo kan zich voorstellen, dat twee menselijke ledematen zoo hopeloos in de knoop kunnen geraken, tot een zoo onontwarbaar kluwen kunnen worden, als 't geval is met onze beenen na een ski-val. ☒ Het gevolg is dat de beginnening die op de aangegeven wijze aanvangt, niet alleen een groot deel

van zijn tijd, maar ook van zijn krachten moet besteden aan het opstaan. Ook daarin krijgt men ten slotte ervaring en na korten tijd kunnen de meesten kleine dalingen behoorlijk volbrengen. Is men echter op de juist beschreven wijze begonnen, zonder het zij met of zonder leermeester, maar in ieder geval systematisch te werk te gaan, dan komt 't oogenblik dat men wel recht uit naar beneden kan glijden, doch niet kan uitwijken of stoppen zonder te vallen, hetgeen natuurlijk een volslagen hulpeloos gevoel geeft. Na verloop van korter of langer tijd zijn echter allen, wier lichaam eenigszins aan sport gewend is, in staat kleinere tochtjes te maken. ☒ Het vreemde is nu, dat zoo weinigen er toe kunnen besluiten nog een stap verder te gaan en de ski-sport te bezigen als middel tot alpinisme in den winter. Zelfs onder hen, die de technische bekwaamheden ruimschoots bezitten, zijn er velen die zich bepalen tot tochtjes in de naaste omgeving van hun hotel, waar de sneeuw duidelijk de sporen draagt van veelvuldig bezoek. Zij leeren het genot niet kennen, dat het onbetreden hooggebergte 's winters verschafft en de geweldige sensatie van een daling met een hoogteverschil van 2000 Meter of meer te midden van die omgeving. Wel is waar moet men daartoe zijn goed verwarmde hotel verwisselen voor een koude alpenhut, en het overnachten daar biedt zelfs den grootsten enthousiast geen onverdeelde vreugde. Ook de omvangrijke en zware rugzak die voor een grooteren tocht noodzakelijk is, zal onderweg vaak aanleiding geven tot ernstig nadenken over passende doch ongepaste krachttermen. Maar dat alles wordt vergeten op de momenten van geluk die zoo'n tocht — en zoo'n tocht alléén — zal bieden. ☒ Gewoonlijk gaat men den eersten dag naar een hut toe. Na enkele uren is de stroom van wintertoeristen steeds verlaten en regelmatig schuiven de ski's over de eidelooze sneeuwvlakten naar boven. Tot rusten komt men slechts weinig, daar een sneeuwvrije plaats, waar men zou kunnen zitten, meestal niet te vinden is. De eenige mogelijkheid is, de ski's los te maken en er een soort bank van te bouwen, welk bouwwerk meestal geen groot succes zal blijken. De dagen zijn 's winters kort en vóór donker moet de hut bereikt zijn. Dan wachten angstige oogenblikken: zou de toegang door de

Sneeuw bereikbaar zijn, zou er door de kieren veel sneeuw naar binnen zijn gewaaid en zou de schoorsteen verstopt zijn of niet? Na korten tijd constateert men soms al hoestende met een door tranen verstikte stem: ja, hij is verstopt! Tot van de smakelijke pan met sneeuw die op het vuur werd gezet een lekkere soep is gemaakt, duurt geruimen tijd, maar dan is ook alle vermoeidheid spoedig geweken en voelt men zich behagelijk. Voor het ter ruste gaan zal men zich eerst nog eens van het weer overtuigen, en zijn de omstandigheden gunstig dan wacht een overweldigende indruk. Hard teekenen zich de omtrekken der omliggende bergen tegen den sterrenhemel, de heele natuur maakt den indruk van verstand te zijn en geen enkel geluid is hoorbaar. 's Zomers hoort men toch altijd het ruischen van water of eenig teeken van leven van uit het dal opkomen. 's Winters heerscht de absolute stilte die, gepaard aan de intense koude en de grootsheid van een sneeuwlandschap bij nacht, een blijvenden indruk achterlaat. ☼ Het slapen in een hut is 's winters een koud genoegen en 's ochtends is men blij weer in beweging te kunnen komen. Uren lang schuiven de ski's weer rustig naar boven, steeds grootscher wordt het landschap, steeds ruimer de blik, tot eindelijk het uitzicht naar alle richtingen vrij en de top bereikt is. ☼ Natuurlijk bieden de meeste winterbestijgingen allerhande moeilijkheden van zuiver alpinistischen aard, zoo kunnen spleten in gletschers die niet of niet voldoende zijn dicht gesneeuwd, tot lastige situaties aanleiding geven. Voornamelijk is echter de weertoestand voor 't welslagen van een tocht beslissend. Bij slecht weer kan de hut soms dagen lang niet verlaten worden en men moet dus steeds over een grooten voorraad reserve-proviand beschikken. Maar bedekte lucht is al oorzaak dat door het diffuse licht de moeilijkheden onvergelykelyk veel grooter zijn. Alleen bij standvastig gunstig weer moet men derhalve langere skitochten ondernemen. ☼ Eigenaardig is het, dat men vaak ook op toppen van

zeer groote hoogte zich 's winters lekker kan koesteren in de zon, zonder de vele extra kleeren die meegenomen zijn te gebruiken. Bij windstilte kan men in de zon zonder jas zijn pijpje rooken, genietend van hetgeen men ziet en zich verheugend op hetgeen komen zal. Is 't moment van vertrekken aangebroken, dan worden alle zakken goed gesloten, met zorg worden alle voorbereidselen getroffen en de gids, dien wij plattelandsbewoners op grootere tochten steeds mee zullen nemen, vertrekt het eerst. Men ziet hem wegschieten, kleiner worden en na enkele oogenblikken ziet men ergens heel beneden een donker stipje tot stilstand komen: het moment om te volgen. Dadelijk bij het afwaarts glijden is een zachte wind voelbaar, die kort daarop veel sterker wordt en al spoedig als een storm om de ooren loeit. Stuivend vliegt de poedersneeuw op, bij bochten slaat zij zelfs als golven over 't hoofd heen. Is het terrein gemakkelijk, dan kan men zelfs niettegenstaande de pijlsnelle vaart rustig om zich heen zien, genietend van een sensatie zooals wellicht geen enkele andere tak van sport kan verschaffen. De juichende levensvreugde, in zulke momenten vergaard, is een kostbaar en blijvend bezit en maakt het mogelijk om later, teruggekeerd in eigen omgeving, vele moeilijkheden van het dagelijksche leven gemakkelijker te overwinnen. ☼ Wie één keer erin geslaagd is zoo'n tocht te volbrengen, stelt zich niet meer tevreden met de heuveltjes waar tallozen op rondkrioelen. Hij wil het winterberglandschap vol op zich laten inwerken en daartoe moet men alleen zijn; hij wil de ski's gebruiken waarvoor ze bedoeld zijn: om op plaatsen te komen die anders onbereikbaar waren; hij wil de sport beoefenen daar waar ze het grootste genot verschaft: hoog in de bergen.

R. DENTZ.

De verschillende wintersporten.

WIE nog geen winterseizoen heeft meegemaakt in de hoge Alpen, kan zich geen voorstelling vormen van het genot, dat er aan verbonden is, en in de allereerste plaats denk ik aan het natuurgenoet. Van onzegbare pracht is het winterlandschap: majestueus rijzen de reusachtige, wit besneeuwde, grillig omlijnde berggevaarten tegen den diep blauwen hemel, phantastisch schitterend baadt de reine, blanke natuur zich in het volle gouden zonnelicht, duizenden diamanten stralen in fonkelenden glans, worden omgetooverd door de sterke reflectie van de blauwe lucht in lichtende saphiren. ☼ En in die klare, zuivere wonderatmosfeer, van koude doortinteld en tegelijk doorstoofd van de koesterende zon, voelt men zich een ander mensch. Diep ademt men op, en het is alsof men met iederen ademtucht levensvreugde, levensmoed en levenskracht in zich opneemt. Hier in deze wijsche winterpracht is geen plaats voor kleinzielige redeneeringen, voor beperkte levensbeschouwingen, voor zwartgallige ideeën. Hier boven in de eeuwige sneeuw is alles grootsch en majestueus, en het kleine verzinkt in het niet. Zelfs ook de grauwe schaduwen, die de bergen afwerpen, herinneren aan de heerlijke zon. Verjongd en versterkt voelt men zich getrokken tot al de veelvuldige genoegens, die de wintersport in het hooggebergte met zich medebrengt. Men wordt weer kind met de kinderen. ☼ Aan de Engelschen hebben wij het vooral te danken, dat de wintersport zich zoo heeft uitgebreid. Zij gaven dan ook meestal de namen aan de verschillende takken van sport,

welke namen sinds dien nog altijd in gebruik zijn, zooals „curling“, „tobagganing“, „bandy“ enz. ☼ Voor „tobagganing“, of wat wij in Holland „sleedje varen“ zouden noemen, wordt in bezochte wintersportplaatsen, zooals natuurlijk in de eerste plaats in het wereldberoemde St. Moritz, verder b.v.

Foto J. Gaberell.

OP DE SKI NAAR BOVEN.

in Adelboden, Wengen (Berner Oberland), Zuoz, Samaden, Churwalden (Engadin) en zoovele andere, een speciale „run“ aangelegd. Dit is niets anders dan een goed onderhouden, niet al te steile sleebaan van circa één kilometer, soms ook langer; zoo is de bekende tobagganingrun Preda-Bergün (Engadin) zelfs 5 Kilometer lang; deze heeft het groote voordeel, dat men de terugreis naar boven tot Preda telkens per elektrische kan maken. ☼ In plaats van de gewone houten sleedjes kan men ook de zoogenaamde „skeletons“ nemen, die lager zijn en van ijzer gemaakt. Daar deze zwaarder zijn, nemen ze een veel grootere vaart, en zoo ziet men lange, bonte rijen van kinderen en volwassenen peilsnel de spiegelgladde baan afvliegen, hetzij zittend op de slede, of wel voorover liggend op den buik, een houding, die de snelheid nog vermeerderd. ☼ Elk groot hotel heeft gewoonlijk zijn eigen ijsbaan. Dit is meestal een prachtig onderhouden ijsvlakte, zooals die van Suvretta Haus te St. Moritz, maar waar de Hollander niet zoo zeer tot zijn recht komt. Wij, die gewend zijn aan de kilometers lange kanalen, voelen ons eerst niet recht thuis op deze beperkte vlakte. Met het beroemde hardrijden kan men hier niet geuren, en onze Friesche schaatsen worden daar aangekeken met een soort medelijdende nieuwsgierigheid, zooals men een roerend overblijfsel uit de Middeleeuwen beschouwt. Hier geldt slechts mooie figuren trekken op Amerikaansche schaatsen, het zoogenaamde kunstrijden, dat ook werkelijk een kunst is op zich zelf en met veel moeite wordt verkregen. ☼ Naast het figuren rijden moet nog het dansen op het ijs genoemd worden. Men zegt, dat dit minder kunstig is dan het kunstrijden, maar het is even genotvol om aan te zien. Op de maat van meesleepende walsmuziek zweven de paartjes over de wijde vlakte, raken het ijs slechts met de punt van de schaats, voeren als het ware een wonder-

mooien rondedans uit in de lucht, want men ziet niet, dat zij het ijs raken. Alles harmonieert: de zachtvloeiende muziek, de lenige en bevallige buigingen en wendingen van het lichaam, het bijna tooverachtig voortzweven op de spiegelgladde baan! Ja, dat is éénig mooi! ☼ Maar met het schaatsenrijden in al zijn verschillende vormen is de ijssport nog lang niet afgelopen. Nu komen nog de vele spelen op het ijs, die ook een zeer belangrijke plaats innemen in het sportleven. Groote bandy- en hockeywedstrijden worden voortdurend uitgeschreven en deze bonte, veelkleurige, dooreenwarrelende en krioelende menschenmassa in phantastisch geverfde sportkleeren is alleraardigst om aan te zien, ook al kan men het spel niet in al zijn bijzonderheden volgen. ☼ Voor de oude lui, voor wie deze spelen te woest zijn, bestaat er nog het geliefkoosde „curling”, dat zeer hoog aangeschreven staat bij eenigszins

bejaarde Engelsche heeren. Zij spelen dit met een hartsucht, die ons nuchteren Hollanders zeer gemakkelijk voorkomt. Men gebruikt hiervoor platte steenen, die er precies uitzien als platte waterkruiken met een handvat er aan. De kunst is deze steenen, „curling stones” genaamd, met zulk een kracht af te stooten, dat zij zoo dicht mogelijk het bestemde einddoel naderen. Een man staat gereed, om met een bezem alles weg te vegen, wat den steen in zijn vaart zou kunnen hinderen. De gelukkige bezitter van den „championsteen” heeft glansrijk gewonnen. ☼ „Ski-kjöring” hoort ook nog tot de ijssport. Onder dezen naam, dezen keer aan het Noorsch ontleend, verstaat men het volgende: Met behulp van een paard, waarvan de ski-kjörer de leidsels houdt, laat hij zich staande op zijn ski's vlug voortglijden over de ijsvlakte. Het is natuurlijk een heele toer het evenwicht te bewaren en daarbij het paard nog te sturen en in toom te houden. Alleen zeer geoevende ski-loopers komen daarvoor in aanmerking. ☼ En nu komt de „bobsleigh” aan de beurt. Voor degenen, die dezen tak van sport nog niet kennen, geef ik de volgende verklaringen. Een bobsleigh is een lange, platte, zware, ijzeren slede, waarin zes tot acht personen achter elkaar kunnen plaats nemen. Hier is het zaak korte, in ieder geval lenige beenen te hebben, want in een bobsleigh zijn beenen, uitgezonderd die van den stuurman, absoluut luxe-artikelen, die men maar zoo goed mogelijk moet weg-moffelen of opvouwen naar verkiezing, daar er werkelijk geen

plaats voor is. Alleen de stuurman kan zich het voorrecht veroorloven ze ongegeneerd uit te strekken. Met de handen manoeuvreert hij het stuurwiel, dat veel lijkt op dat van den automobiel. Aan elk ander, die in de bobsleigh plaats neemt, staan aan weerskanten een paar lussen ter beschikking, waarmee hij zich stevig moet vasthouden, wil hij bij de vaart niet over boord slaan. Om het evenwicht te bewaren, moeten de inzittenden bij elke kromming van de „bobrun” zich stipt, ik zou haast zeggen „militärisch” (als deze term niet verouderd was) houden aan het bevel van den stuurman. „Right” en allen buigen zich gelijktijdig naar rechts, „left”, en allen buigen zich als één man naar links. Van dit gelijktijdig overbuigen hangt voor een groot deel het evenwicht af. Voor het overige is natuurlijk de stuurman aansprakelijk, die een vaste hand en een koel verstand moet hebben. Toch blijft deze sport een der gevaarlijkste, en vooral bij wedstrijden gebeu-

CURLING OP DE BAAN TE CELERINA.

ren er niet zelden groote ongelukken. Een dokter, dien ik te St. Moritz ontmoette, vertelde mij dan ook, dat in den winter zijn voornaamste bezigheid was het repareeren van armen en beenen. ☼ Naast het actieve sportleven blijven nog de passieve sportliefhebberijen over, b.v. het rijden in de arreslede. O, dat voortglijden onder het melodieuze bellengetingel over de gladde, besneeuwde wegen in deze goddelijke natuur, onder dien wolkeloozen, Italiaansch-blauwen hemel, de hooge, reine sneeuwbergen schitterende in de gouden zon, ook dat is een innig puur genot: dat verfrist den geest, dat zuivert het gemoed! ☼ Het deelnemen aan een „tailing-partij” (zoo heet het gezamenlijk zich laten voortslepen op sleedjes, achter aan de arreslede bevestigd) is minder gemakkelijk, al ziet het er ook nog zoo aantrekkelijk uit. Nooit in mijn leven heb ik zooveel koude geleden, maar ook nooit heeft de verwarmende „Glühwein” mij er na zoo heerlijk gesmaakt! ☼ Eindelijk — last, but not least — zouden de Engelschen zeggen, de ski-sport. Deze is wel de meest interessante sport, die er bestaat, tenminste voor hen, die er door oefening groote vaardigheid in hebben verkregen. De ski is reeds sinds 1500 in Skandinavië in gebruik als praktisch vervoermiddel in het hooggebergte, dat gedurende den langen winter van negen maanden met sneeuw is bedekt. Als luxe sportartikel is de ski omstreeks 1880 in Midden-Europa ingevoerd en sinds dien heeft deze sport zich zeer uitgebreid. ☼ Niets is dan ook heerlijker dan het ra-

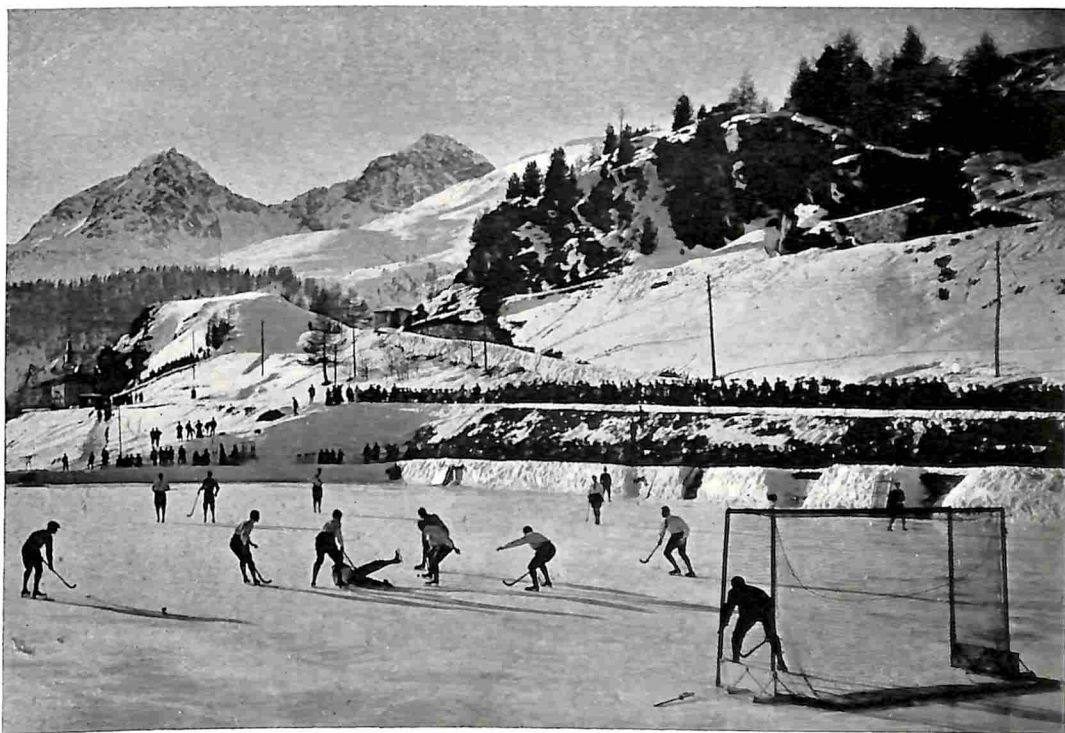

Foto Wehrli A.-G.

BANDY TE ST. MORITZ.

zend snel voortsuizen over de wit besneeuwde berghellingen, voort, voort, altijd verder. Onmetelijke afstanden worden afgelegd in vogelvlucht en de verrukkelijkste panorama's duiken telkens weer op voor den vogelmensch. Neen, de skisport kan door niets geëvenaard worden, maar, zooals met alles, het is een kunst, die alleen door oefening wordt verkregen, en hoe jonger men er zich op toelegt, hoe beter. ☞ Experts in het ski loopen zijn nog niet tevreden, voor zij het ski-springen te pakken hebben. In 1879 werd te Christiania door de Christiania skiclub het eerste beroemde ski-spring-concours uitgeschreven, waarbij de boerenknaap Torjas Hemmesvedt uit Telemarken den eersten prijs behaalde met een sprong van 28 meter, een afstand, dien door de Zwitsersche champion-ski-springers van heden reeds lang is overschreden. Het ski-springen is nu in Zwitserland algemeen verbreid en heeft er de laatste vijftig jaren groote vorderingen gemaakt. ☞ Bizarroo interessant zijn de ski-spring-wedstrijden, die in alle bekende wintersportplaatsen worden uitgeschreven, zoowel voor juniors als voor seniors. Het is een duizelingwekkend gezicht, als de mededingers van de hooge schans (dit is een vooruitstekend plateau) af, met uitgestrekte armen hun vlucht nemen, om 20, 30, ja nu zelfs meer dan 50 Meter verder voor de toeschouwers op vasten bodem neer te komen met dien eigenaardig doffen slag van de ski's. Dan snelt hij nog eenige meters verder naar beneden en brengt zich met een korten, krachtigen zwaai tot stilstand. ☞ Allen brengen het er echter niet zoo goed af en soms smakken zij in volle vaart neer, terwijl zij door de snelheid van hun vlucht nog een heel eind worden meegeslingerd. In ademlooze spanning ziet men zoo een schuivend, onkenbaar menschenlichaam, zoo een heftig voortgestuwd phenomeen van beenen, ski's en armen onder een groote sneeuwolk in dolle vaart naar beneden glijden. Met medelijden begaan volgt men deze eigenaardige lawine, maar tot aller groote verwondering staat het slachtoffer gewoonlijk heel kalm op, klopt zich de sneeuw van de kleeven en gaat dadelijk op zij staan, om de aankomst van zijn opvolger niet te belemmeren. Zulk een koelbloedigheid lijkt ons eerst een wonder, maar men went al gauw aan deze naar beneden „rutschende” sneeuwwolken en maakt zich niets bezorgd meer. — Zoo volgt de eene concurrent op den andere en telkens wordt het resultaat door een scheepsroeper luide aan het publiek bekend gemaakt. ☞ Als de rood-gouden zon langzaam en statig achter de hemelhooge sneeuwbergen verdwijnt en alle warmte met zich mede neemt, wordt er een einde gemaakt aan den wedstrijd en haasten de toeschouwers zich een plaatsje te veroveren in de druk bezette hotel-halls of in de stampvolle theesalons. Zoo is het altijd een ware „Wettlauf” in St. Moritz, wie het eerst een tafeltje zal bemachtigen in de gezellige Hall van Suvretta Haus of in de wereldberoemde tearoom van Hanselman. ☞ Ook deze sport hoort tot de aantrekkelijkheden van het winterleven. M. v. H.

SKI-SPRONG (Z.G.N. QUERSPRONG).

WINTERSPORT.

KONING Sport is een beklagenswaardig vorst, gelijk de meeste scepterdragers. Als een jong en vurig held ving hij in de negentiende eeuw den strijd aan met Koningin Mode, die in dien tijd oppermachtig heerschte. Als onverschrokken oproerling gordde hij zich aan tegen alles wat haar heilig was. Hij vierde triomph op triomph. ☞ Onmachtig moest de heerscheres het gedoogen dat haar kunstig gewrocht dwangbuis voor lichaam en geest, waarmede zij haar tyrannie over onze „stijve” voorouders handhaafde, meedoogenloos werd in den ban gedaan en dat goede oude traditie door de sportieve jeugd met voeten werd getreden. Doch als een echte vrouw blijkt zij de kunst van toegeven te hebben verstaan. Onze tijd heeft hare revanche gezien. Zij, de vrouw van ouden adel, heeft den nouveau riche gehuwd. Het is hem slecht gekomen. ☞ Weliswaar zijn zeden en kleeding nu sportief, maar och arme, de Sport is Mode geworden. Mode, een noodzakelijk deel der opvoeding, een stuk van de bonte lappendeken, waarmede wij moderne menschen veelal onze schamele onbeduidendheid plegen te bedekken en die Algemeene Ontwikkeling genaamd wordt. De groote massa heeft door de Sport gezondheid gekregen en het genot leeren kennen van een goed geoefend lichaam, maar wat heeft „de grootste philanthroop” van onzen tijd ervoor in ruil gekregen? Heeft hij niet schade geleden aan zijn ziel? Arme Koning Sport. ☞ Als op geen andere is wat boven geschreven werd van toepassing op de Wintersport. Geen is er zoozeer Mode. De paleizen der Zwitsersche Republiek vormen een Dorado voor hen, die de Sport beoefenen terwille van de Mode, ja voor hen die aan de mode meedoen, zonder de Sport. ☞ Hier wordt elk wat wils geboden: skiën, schaatsenrijden, sleden, ijshockey, curling, maar ook dans en flirt, bridge en roulette, thé complet en diner, champagne en whisky-soda. Ieder doet zijn keuze, maar het valt den nieuwelings moeilijk alle kiezers in hun eigen categorie in te deelen. ☞ Deze forsche figuur, in zijn bewondering afdwingende uitrusting, autoriteit in alle sporten . . . heeft er nog nimmer één enkele beoefend. Dat kleine Engelsche heertje met zijn grijze bakkebaardjes, dat Gij U alleen achter de bridge-tafel kunt voorstellen, is een der meest echte sportlieden. Hij is namelijk een harts-tochtelijk . . . baanveger voor de curlingschijven. Gene imposante dame van onbepaalde leeftijd, ziet Gij

Foto A. Trottmann.

DE SLEEBAAAN BIJ ENGELBERG. OP DEN ACHTERGROND DE TITLIS.

IN DE BOCHT VAN DE „BOBRUN”.

eerst bij dinertijd verschijnen. Haar decolleté's en flirtations zijn spreekwoordelijk. En die jonge Engelschman met zijn ietwat verwijfd gezicht en voorbeeldig geplakte haren is de meest roekeloze „bob-sleigh-runner” van de plaats. — Ja, het leven is hier vol verrassingen. Werkelijk eerlijke sport staat hier naast voozen schijn en bedenkelijke uitwassen. ☼ Wij Hollanders slaan in deze Cosmos, die den armen ouden toren van Babel beschaamd zou doen staan, in het algemeen geen slecht figuur. Zoowel op het gladde ijs en sneeuwdek als op de haast even gladde parketvloeren vinden wij meestal een gepaste en niet onwaardige houding. Koningin Mode kan met welgevallen neerzien op hare volgelingen uit de lage landen aan de zee. ☼ Mogen wij echter daarmee tevreden zijn? Ik spreek nu verder slechts over den Koning der Wintersporten, de Ski-sport, de sport waarvan de Berlijner die Hoek in zijn bekend werk aanhaalt, zegt: „Vorn ein Meter Holz, hinten ein Meter Holz, rechts ein Stock, links ein Stock und dann fallen . . . lächerlich”. ☼ Wij Hollanders zijn er over het algemeen tevreden mee, te trachten op den platgetreden oefenheuvel het zoover te brengen dat wij den Berlijner min of meer gelijk kunnen geven. Een enkel bescheiden tochtje in de buurt om de verkregen vaardigheid aan de praktijk te toetsen, daar blijft het meestal bij. Wij beseffen nauwelijks dat de eigenlijke, de echte ski-sport, even verheven is boven die bescheiden en niet onvermakelijke pogingen als een Symphonie van Beethoven staat boven een Jazz-band. Niet zoozeer in technischap — dáár een meesterschap in te verkrijgen is voor de meeste bewoners van ons sneeuwloos landje wel een onmogelijkheid — maar wel in het wezen, in de ziel van deze heerlijke wintersport. Deze is niet gelegen in vaardige „Schwünge” en prachtige „Sprünge”, hoeveel genot ook het beoefenen van de techniek op zich zelf ook moge geven. Die zijn middel tot het doel: het leven in God's vrije heerlijke Natuur. ☼ Deski's zijn onze vleugels. Ver weg brengen zij ons van de bekrompen legkaart die wij Maatschappij noemen, los van conventies, los van mode; te midden van hen die zoeken, wat wij zoeken: vrijheid van den geest bij tucht van het lichaam, een leven vol kleine ontberingen, en vol groote openbaringen, een tijd van inspanning die alle rusteloosheid wegneemt, dagen, waarin wij ons allen geven zooals wij zijn, omdat wij niet anders kunnen in het aangezicht van de trotsche, onbuigzame en reine Natuur van het wintersche hooggebergte. Dát is de ziel van deze Sport. ☼ Dat weten

velen in andere landen, in Scandinavië, in Duitschland, Oostenrijk. Met den rugzak gaan zij er op uit met proviand en de hoogst noodzakelijke uitrustingsstukken. Den ganschen dag zijn zij buiten in de sneeuw en de zon, en bij het vallen van den nacht vereenigen zij zich in de Alpenclub- en Ski-hutten, dikwijls door eigen kleine vereenigingen bekostigd, ja soms zelf gebouwd. Daar is het een eenvoudig en lustig leven. Geen gala-diner maar een krachtige maggi-soep met brood, vleesch en kaas. Geen jazz-band, maar een jodel, geen Charleston op lakschoenen, maar een wals op berglaarzen of pantoffels. Dat zijn onze manieren en wie het niet bevalt, kan heengaan. Hier heerscht alleen Koning Sport. ☼ Ik weet het, dit alles is voor den Hollander niet gemakkelijk na te volgen. Hij woont ver weg, hij kent het land slecht, hij weet de gevaren niet. Het is alles te overkomen. Door vragen wordt men wijs, wat de een niet weet, weet de ander en de ondervinding komt met elke poging, met elke fout. Wat de gevaren betreft, men behoeft immers geen groote Hochtouren te maken. Veel hangt af van de conditie van de sneeuw. Welnu, ga niet in December of Januari, dat is een slechte tijd; men ga eind Februari, Maart of begin April. Dan is er bijna steeds „pulverschnee”, het lawinengevaar is tot een minimum beperkt en het weer meestal constant. Eerst in dezen tijd ook gaan de Oostenrijksche hutten open. Dat is de gloriëtijd van de Skisport. Doch dat alles weet men in Holland niet. Wij loopen het platgetrapte paadje van de Mode, en weten niet wat daarbuiten is. ☼ Wanneer zal de oud-Hollandsche ontdekkersgeest weer eens boven komen. Wanneer gaan wij meedoen aan de werkelijke Wintersport? Of gaat Gij toch maar liever naar Kurhaus-Palace? G. E. KRUSEMAN.

MEVROUW MARIANNE

DOOR

M. C. VAN ZEGGELEN.

23)

ZE was nu in haar kamer. Ze lag stil met gesloten oogen. Ze hoorde Bas de trap opkomen, in de werk-kamer het licht aansteken. Ze hoorde hoe hij zich uitkleedend heen en weer liep, ze hoorde de deur opengaan, ze hoorde hem binnenkomen, zacht, om haar niet te storen. Zij voelde dat hij naar haar keek bij het flakkerend kleine licht van de veilleuse die op tafel stond. Ze hield haar oogen gesloten. Als zij ze opsloeg zou ze hem aanzien en dat durfde zij niet. Ze hoorde hoe hij zich ter ruste legde en zuchtte. Een pijn drong door haar borst, een benauwenis in haar keel. Als zij nu haar armen om hem heensloeg en hem bij zijn naam noemde, als zij zeide dat zij blijven zou, dan zou ze hem gelukkig maken . . . maar dan zou het oude leven weer beginnen. — En als zij

Foto Aug. Rupp.

RUST TIJDENS EEN SKITOCHT OP DEN RIGI ROTSTOCK.
OP DEN ACHTERGROND DE PILATUS.

bleef zou zij de anderen gelukkig maken. Haar Ouders, haar Grootouders, Tom en Truus en Leonardje en Oom, ook Oom . . . maar dan zou het oude leven weer beginnen . . . — En als zij bleef zou het kindje geen Moeder hebben, het nieuwe jongetje, dat met zijn verzorgster op Lindenhof zou komen als zij er een week was. Dan zou ook voor hem het oude leven weer beginnen. Ze had reeds door die afspraak een plicht op zich genomen. Maar welke plicht woog zwaarder? Weer hoorde ze Bas zuchten. Begon ze medelij met hem te krijgen, was medelij dat korreltje liefde misschien waar Oom van gesproken had? Ze begroef haar hoofd dieper in het kussen. Ze voelde zich opeens ellendig en ziek. Moest ze het oude leven weer in? Was er geen ontkomen aan? „Floris, Floris, is mijn vrijheid maar een droom geweest?” Ze vouwde haar handen en bad dat God haar helpen zou, dat God haar den weg zoude wijzen, dat zij alleen naar het ware en goede zoude luisteren. Maar zij sliep eerst in toen de klok van de groote kerk zijn spel van drie uur liet spelen in de schoon-geregende nachtlucht waarin de sterren blonken.

— — — — —
 ☞ Marianne was met de andere koorleden op de galerij geschaard naast het orgel. Men overzag hier van boven af de kleine kerk, het nieuwe gebouw, door de gemeente in een meer riante wijk van den Haag neergezet. Door de hooge kerkvensters scheen een matte Decemberzon, doch dat schijnsel werd diep goud daar het donker gele glas het licht filtreerde. De kerkklok luidde in de stille lucht. Allengs vulde zich het gebouw. Marianne wist dat er velen zouden komen. Haar Vader was een geliefd predikant geweest. Velen had hij gesteund en getroost in hun leed. Nu zouden velen hem hun genegenheid willen toonen na het tragisch verlies van zijn eenigen veelbelovenden zoon, en bij het afscheid dat niemand zoo gauw verwacht had. Zij zag hoe de stoelen in het midden zich vulden met de donkere gestalten der dames en hoe ook allengs de heerenbanken bezet werden; zij zag het witte hoofd van Cher Père, de blonde kuif van Tom; ze zag ook Bas, die anders geen kerkganger was, maar thans bij de afscheidsrede van zijn schoonvader een uitzondering maakte. Nu kwamen haar Moeder en Grootouders binnen. Grootpapa schoof in de heerenbank naast Cher Père. Marianne voelde haar hart sneller kloppen toen ze hun trouwe gezichten zag, ze boog zich voorover om Grootvader's blik op te vangen, doch trok zich weer snel terug toen Tante Eline's hoofd door haar ontdekt werd, eenige rijen achter Moeder Antje en Oma. Oom Doornbos was er ook en naast hem blonk de grijze kop van Oom Piet. Daar was Truusje ook met Tante Frederiek en rechts in den hoek zag ze haar Geesje zitten naast Rika. Beiden hadden Dominé willen hooren. Mevrouw Wedelwende en Gertrud . . . Zij waren er allen, allen die tot haar leven behoorden, dat oude leven dat zij verlaten wilde. Haar blik werd naar hen toegetrokken. Kon ze het verlaten? Mocht ze het? De sombere twijfel rees weer in haar hart. Het was nu alsof ze 't lichamenlijk voelde hoe duizend banden haar bonden. Ze had lust om zich uit dit nauwe hoekje te wringen waar ze in stond. Het was of ze voor het eerst angst voelde voor dat wat ze ging doen, heengaan naar Lindenhof en het straks zeggen aan haar Vader dat ze bij haar besluit bleef. Maar als zij straks thuis voor hem zou staan, en hij zou haar vragen: „Nu Marianne, wat is je besluit?” en als ze de oogen van Oma, Opa, van haar Moeder en de anderen op zich gericht zou zien, misschien zou Bas haar ook aanzien, waar zou dan haar moet zijn? Ze was moe van twee bijna slapeloze nachten die nu achter haar lagen, van twee onrustige dagen waarin ze de voorbereidselen had getroffen

voor haar vertrek. Ze had een koffer gepakt die Geesje haar zou nazenden en het valiesje stond klaar. ☞ Het orgel begon zacht te preludeeren. Straks zou haar Vader met de diakenen binnenkomen en dan, als hij op den preekstoel stond voor hij de handen zou vouwen tot het gebed, werd hij door het koor toegezongen. Gespannen hing de aandacht opeens aan den dirigeerstok van den musicus die het koor leidde. Marianne had zich evenals de anderen daarvoor zoover moeten omkeeren dat zij het spreekgestoelte uit het oog verloor, maar zij wist als het teken kwam, dan stond haar Vader daar. Het orgel ging van de prelude over tot plechtiger forscher toon, de dirigent hief zijn stok:

„'k Heb den goeden strijd gestreden
 In des Heeren kracht
 Veel geleden, veel gebeden
 Met geduld gewacht
 En al beefden soms mijn leden
 'k Heb den loop volbracht.

Rotsen waar wij op vertrouwden
 Bogen 't hoofd ter aard
 Luchtpaleizen, die wij bouwden
 Blevén niet gespaard
 'k Heb het beste toch behouden
 'k Heb 't geloof bewaard”.

☞ Haar stem beefde toen zij mede inzette, maar aan het eind van het eerste couplet was zij zichzelf weer meester, en het tweede werd gedragen door haar altgeluid dat het schaars aantal tweede stemmen gloed bij zette: „'k Heb 't geloof bewaard”. De klank der stemmen stierf weg. Het orgel speelde een zacht hoog accoord. De koristen zetten zich en Marianne zag nu recht in haar Vader's gelaat, ontroerd geheven naar het orgel en zij zag dat hij langzaam de handen vouwde, het hoofd boog om te bidden. Het was een kort gebed. ☞ Toen Marianne de oogen weer opende zag zij door een mist van tranen dat de gouden zon om den voet van het spreekgestoelte speelde. „Vader, mijns en David's Vader!” dacht ze en alsof zijn blik naar den hare getrokken werd,

richtte hij zijn oogen naar Marianne daar boven naast het orgel en hij zeide: „Mijne vrienden, de Prediker zegt: Alles heeft eenen bestemden tijd, en alle voornemen onder den hemel heeft zijnen tijd. — Daar is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven, een tijd om te planten en een tijd om het geplante uit te roeien. — Een tijd om te dooden en een tijd om te genezen, een tijd om af te breken en een tijd om te bouwen. — Een tijd om te weenen en een tijd om te lachen, een tijd om te kermen en een tijd om op te springen. — Een tijd om steenen weg te werpen en een tijd om steenen te vergaderen, een tijd om te omhelzen en een tijd om verre te zijn van te omhelzen. — Een tijd om te zoeken en een tijd om te laten verloren gaan, een tijd om te bewaren en een tijd om weg te werpen”.

☞ Zijn oogen lieten die van Marianne los. Hij zag op zijn gonneente neer. Marianne sloot even de hare. „Ik wil kalm zijn, kalm zijn”, zeide ze tot zich zelve, maar een koude rilling beving haar. Doodsbleek rees ze plotseling op, men maakte ruimte voor haar, om haar heen zag ieder dat Mevrouw Mees ongesteld werd, wellicht te geschokt door het medezingen, en geruischloos, zonder dat iemand beneden in de kerk het bemerkte, deed de dirigent de deur voor haar open en hielp haar de trap af die naar de vestibule voerde. — „Ik dank u”, zeide Marianne, „ik word al beter. Wilt u zoo vriendelijk zijn, straks mijn Vader te laten weten dat ik naar huis ging?” — De dirigent drukte haar de hand: „Kunt u heusch alleen?” — „Ja, ja”, zij dwong zich tot een lachje en was nu buiten.

(Wordt vervolgd).

Foto Wehrli A.-G.

SLEEËN, DE UITVERKOREN WINTERSPORT DER KLEINTJES.